

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 227/2015-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Herbulákom, Brnianska 1K, Trenčín, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 637/2002 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 637/2002 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 637/2002 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trenčín j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet advokáta JUDr. Jozefa Herbuláka, Brnianska 1K, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 637/2002 (ďalej len „namietané konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«V procesnom postavení odporkyne som účastníčkou občianskoprávneho konania o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva. Predmetné konanie o vyporiadanie BSM, ktorého extrémnu dĺžku sťažnosťou napádam, vedené na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn.

8C/637/2002, ktoré konanie začalo na návrh navrhovateľa podaný dňa 02.07.2002, v súčasnosti trvá už viac ako 13 rokov, ktorú dĺžku konania možno vzhľadom na ustálenú judikatúru zaraďovať k extrémnym prieťahom v konaní. K porušeniu mojich ústavných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov došlo nielen v dôsledku doterajšej celkovej dĺžky konania, ale aj v dôsledku dlhotrvajúcej nečinnosti súdu, keď zo spisu je evidentné, že súd opakovane bol nečinný po dobu niekoľkých mesiacov, pričom sa vyskytla i procesná situácia, kedy bol súd nečinný po dobu takmer troch rokov.

Po podaní návrhu na vyporiadanie BSM, ktorý podal dňa 02.07.2002 navrhovateľ, súd uznesením konanie (č. k. 8C 637/2002-8) zastavil, a to vzhľadom na skutočnosť, že som ešte dňa 24.05.2000 podala na Okresný súd Trenčín návrh na zrušenie BSM (č. k. 10C/399/00). Navrhovateľ podal voči predmetnému uzneseniu dňa 29.07.2002 odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Trenčíne uznesením z 28.08.2002 (č. k. 19Co/342/02-14, právoplatné 06.09.2002) napadnuté uznesenie súdu I. stupňa zrušil a vec bola vrátená súdu I. stupňa na ďalšie konanie. Následne úpravou konajúcej sudkyne zo dňa 30.09.2002 bolo uznesenie krajského súdu doručené účastníkom. Právnym podaním zo dňa 02.10.2003 a zo dňa 03.01.2004 som sa ako odporkyňa v konaní pred Okresným súdom Trenčín (sp. zn. 8C/637/2002) písomne vyjadrila k návrhu odporcu o vyporiadanie BSM zo 06.06.2002, ktorý mi bol doručený dňa 13.06.2002. Medzičasom Okresný súd Trenčín neurobil vo veci žiadny úkon, a to až do 04.04.2005, kedy bol úpravou konajúcej sudkyne nariadený termín pojednávania, ktoré sa uskutočnilo až dňa 06.06.2005 - t. j. takmer 3 roky od posledného úkonu súdu. Na pojednávaní dňa 06.06.2005 sme sa zúčastnili ja i môj bývalý manžel (navrhovateľ), následne bolo pojednávanie odročené na neurčito a odporcovi bola uložená povinnosť upraviť petit svojho pôvodného návrhu na vyporiadanie BSM. Právnym podaním zo dňa 27.06.2005 odporca doručil súdu úpravu petitu, na predloženie ktorého bol súdom vyzvaný na pojednávaní dňa 06.06.2005.

Okresný súd Trenčín následne nariadil pojednávanie až na 29.10.2007 (t. j. cca po 2 rokoch od posledného pojednávania), na ktorom sme boli prítomní obaja účastníci konania. Súd odročil uznesením pojednávanie na 21.01.2008 za účelom doplnenia dokazovania. Na pojednávaní dňa 21.01.2008 sme boli opäť prítomní obaja účastníci,

prícom súd uznesením odročil pojednávanie na neurčito. Výzvou na úhradu zo 06.11.2007 z OS Trenčín som bola vyzvaná na úhradu trov konania vo výške 1 500 Sk.

Za účelom dokazovania súd I stupňa úpravou sudkyne zadal dňa 13.12.2007 pokyn, za účelom dopytovania Slovenskej sporiteľne a.s. (pobočka Trenčín), ktorý bol doručený SLSP dňa 14.01.2008. Následne Slovenská sporiteľňa listom zo dňa 16.01.2008 požiadala súd o predĺženie lehoty na zaslanie vyžiadaných dôkazov. Uznesením z 19.02.2008 právoplatné dňa 12.03.2008 bolo súdom priznané vyúčtovanie vecných nákladov Slovenskej sporiteľne za poskytnuté informácie (dôkazy).

Listom zo dňa 05.07.2008 som podala predsedníčke súdu v danej veci sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú sťažnosť mi bola doručená odpoveď dňa 28.08.2008. Následne vzhľadom na moju sťažnosť, nariadil súd vo veci pojednávanie na 27.10.2008, ktoré bolo zrušené, vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie.

Žiadosťou zo dňa 02.09.2008 som požiadala Okresný súd Trenčín o oslobodenie od súdnych poplatkov, vzhľadom na moju nepriaznivú finančnú situáciu, a o pridelenie právneho zástupcu. Úpravou sudcu bolo rozhodnuté, že termín pojednávania bude vytýčený až po preskúmaní mojej žiadosti z 02.09.2008. Mojej žiadosti bolo vyhovené v plnom rozsahu uznesením zo dňa 20.02.2009, č. k. 8C/637/2002-86, t. j. po polročnom prietahu od jej podania. Súd mi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil zástupcu z radov advokátov JUDr. Jozefa Herbuláka so sídlom Brnianska 1K, 911 05 Trenčín.

Následne sudca dňa 30.03.2009 nariadil predvolať účastníkov na termín pojednávania na 13.05.2009. Navrhovateľ ospravedlnil svoju neúčast listom zo dňa 06.04.2009, súd navrhovateľa neospravedlnil a vo veci konal v jeho neprítomnosti. Na predmetnom pojednávaní som bola vypočutá len ja, ako odporca. Súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania na ocenenie podniku. Napriek tomu, že nič nebránilo súdu znalca ustanoviť, napriek našim urgenciám z 23.06.2009 a 30.07.2009 sa tak nestalo a súd bol v tomto období opätovne niekoľko mesiacov nečinný. Následne bol znalec ustanovený až uznesením z 18.09.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.09.2009 (t. j. až takmer po 5-tich mesiacoch od posledného pojednávania). Listom zo dňa 25.01.2009 som podala na Ministerstvo

spravodlivosti Slovenskej republiky sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín, sp. zn. 8C/637/2002. Listom zo dňa 04.03.2009 mi bolo z ministerstva spravodlivosti oznámené, že moja žiadosť bola opätovne postúpená predsedníčke Okresného súdu Trenčín.

Nakoľko súd na moju žiadosť žiadnym spôsobom nereagoval, môj právny zástupca podal listom zo dňa 31.08.2009 sťažnosť na prieťahy v konaní predsedníčke súdu. Na moju sťažnosť mi bolo odpovedané listom zo dňa 23.09.2009, kde mi predsedníčka súdu oznámila, že vo veci bol dňa 18.09.2009 ustanovený znalec z odboru ekonomika a riadenie podnikov, odvetvie oceňovanie a hodnotenie podnikov - t. j. k ustanoveniu znalca došlo až cca po 5 mesiacoch od posledného pojednávania. Predsedníčka súdu listom prisľúbila, že vec bude v pravidelných intervaloch sledovať. Okresný súd uznesením zo dňa 18.09.2009 (č. k. 8C/637/2002-129) rozhodol o povinnosti navrhovateľa zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 200 Eur do 15 dní od doručenia znaleckého posudku. Dňa 02.10.2009 podal navrhovateľ späťvzatie návrhu na začatie konania o vyporiadanie BSM celkom späť, pričom nebol ochotný zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Listom zo dňa 05.10.2009 mi bolo späťvzatie návrhu doručené, pričom som na späťvzatie reagovala prostredníctvom môjho právneho zástupcu listom zo dňa 15.10.2009, v ktorom som vyjadrila so späťvzatím návrhu nesúhlas a žiadala som, aby súd vo veci ďalej konal a späťvzatie návrhu zo strany navrhovateľa nepripustil. Urgenciou zo dňa 26.10.2009 ma okresný súd z nepochopiteľných príčin opätovne vyzval, aby som sa k späťvzatiu návrhu vyjadrila. Následne môj právny zástupca listom zo dňa 30.10.2009 opätovne reagoval na výzvu súdu ohľadne vyjadrenia sa k návrhu, v ktorom sa okrem iného odvolal na naše vyjadrenie z 15.10.2009. Uznesením z 30.11.2009 (č. k. 8C/637/2009-142) okresný súd rozhodol, že konanie sa nezastavuje. Listom zo dňa 25.01.2010 žiadal môj právny zástupca súd o opakované doručenie písomnosti znalcovi, ktorou ho súd informoval o tom, že nebolo pripustené späťvzatie návrhu na začatie konania, nakoľko znalec predchádzajúce oznámenie súdu neprevzal. Dňa 06.04.2010 okresný súd vydal opravné uznesenie (č. k. 8C/637/2002-156), ktorým opravil výrok pôvodného uznesenia z 18.09.2009 (č. k. 8C/637/2002-129), a to v časti uloženia povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 200 Eur, nakoľko v predchádzajúcom uznesení bola nesprávne

uvedená lehota na zloženie preddavku, keď namiesto „do 15 dní od právoplatnosti uznesenia“ bolo napísané „do 15 dní od doručenia znaleckého posudku“. Dňa 12.05.2010 súd I. stupňa uznesením č. k. 8C/637/2002-160 rozhodol o predĺžení lehoty do 30.06.2010 na vypracovanie znaleckého posudku znaleckej organizácii [REDACTED], a to na základe žiadosti znaleckej organizácie z 10.05.2010. Znalecká organizácia doručila súdu dňa 16.07.2010 žiadosť o súčinnosť súdu pre získanie listinných dôkazov na spracovanie znaleckého posudku, nakoľko navrhovateľ na výzvy nereagoval. Následne bol znalecký posudok doručený súdu až dňa 22.09.2010 (t. j. takmer po troch mesiacoch odo dňa, kedy mal byť znalecký posudok vypracovaný). Proti citovanému opravnému uzneseniu zo 06.04.2010 podal navrhovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne potvrdzujúcim uznesením z 22.12.2010 (č. k. 17Co/358/2010-209). Dňa 26.10.2010 bola na adresu môjho právneho zástupcu z okresného súdu doručená výzva, aby sme sa vyjadrili k predmetnému znaleckému posudku (t. j. viac ako mesiac po tom, čo znalecká organizácia doručila posudok súdu). Listom zo dňa som sa prostredníctvom môjho právneho zástupcu k posudku vyjadrila. Od tej doby bol súd I. stupňa niekoľko mesiacov opäť nečinný. Dňa 31.01.2011 som podala predsedníčke súdu sťažnosť pre nečinnosť a na prieťahy v konaní. Predsedníčka súdu mi na moju sťažnosť odpovedala listom zo 07.02.2011 vtom zmysle, že z prehľadu úkonov vyplýva, že po upozornení pôvodnej zákonnej sudkyne na povinnosť konať vo veci plynulé a bez zbytočných prieťahov, súd vo veci konal plynulé. Následne súd nariadil pojednávanie na 03.05.2011, ktoré bolo z dôvodu ospravedlnenia sa navrhovateľa odročené. Dňa 18.04.2011 súd I. stupňa vydal uznesenie, ktorým rozhodol o priznaní odmeny znaleckej organizácii [REDACTED]. Okresný súd Trenčín vytyčil pojednávanie na 07.06.2011 na ktorom uznesením odročil pojednávanie na 14.07.2011 za účelom opätovného predvolania účastníkov. Nakoľko sa dňa 14.07.2011 navrhovateľ opätovne nedostavil na pojednávanie z dôvodu ospravedlnenej PN, súd uznesením odročil pojednávanie na 23.08.2011. Dňa 22.08.2011 nám bolo zo strany súdu oznámené, že termín pojednávania nariadený na 23.08.2011 sa odročuje z dôvodu na strane súdu. Následne sme boli predvolaní na pojednávanie na 29.09.2011. Na uvedené pojednávanie sa navrhovateľ opäť nedostavil, nakoľko mal doručenie predvolania vykázané vrátením nevyzdvihnutej zásielky. Pojednávanie súd následne odročil na 03.11.2011. Na tomto pojednávaní sme sa

zúčastnili obaja účastníci, bolo vykonané dokazovanie a za účelom ďalšieho dokazovania súd odročil uznesením pojednávanie na 06.12.2011, na ktorom sa zúčastnili obaja účastníci a súd odročil pojednávanie za účelom ďalšieho dokazovania na 17.01.2012. Následne bolo pojednávanie odročené na 24.01.2012. Dňa 24.01.2012 som sa na pojednávaní zúčastnila len ja a môj právny zástupca, pričom navrhovateľ sa nedostavil z dôvodu kolízie pred KS v Banskej Bystrici. Na uvedenom pojednávaní sa konalo bez prítomnosti navrhovateľa a bolo odročené na 09.02.2012. Predvolaním zo dňa 29.03.2012 bolo nariadené pojednávanie na 24.04.2012. Na toto pojednávanie sme sa dostavili obaja účastníci, pričom ďalšie pojednávanie bolo odročené na neurčito. Uznesením zo dňa 06.06.2012 súd ustanovil znalca z odboru bytové zariadenie, odvetvie nábytok, bytové doplnky za účelom stanovenia súčasnej zostatkovej hodnoty hnutelných vecí nachádzajúcich sa v mojom byte. Predmetná znalecká obhliadka sa uskutočnila dňa 24.07.2012. Nakoľko znalec svojvoľne dátum obhliadky zmenil z dôvodu, že sa navrhovateľ nemohol v uvedený deň obhliadky zúčastniť, listom zo dňa 30.07.2012 som zákonnému sudcovi podala sťažnosť na znalca z uvedeného dôvodu. Znalec následne určil termín obhliadky až na 03.10.2012. Znalecký posudok bol znalcom doručený súdu dňa 25.10.2012. Uznesením zo dňa 29.10.2012 bola súdom priznaná znalcovi znalecká odmena. Dňa 08.11.2012 bol môjmu právnenému zástupcovi na vyjadrenie zo súdu doručený predmetný znalecký posudok, ku ktorému som sa listom zo dňa 21.11.2012 prostredníctvom môjho právneho zástupcu zaslala vyjadrenie. Proti uzneseniu, ktorým súd rozhodol o priznaní znaleckej odmeny, navrhovateľ podal odvolanie, pričom Krajský súd v Trenčíne uznesenie súdu I. stupňa ako vecne správne potvrdil, a to uznesením z 10.01.2013 (č. k.17Co/379/2012). Okresný súd ďalej nariadil pojednávanie na 21.03.2013, z účasti na ktorom sa môj právny zástupca písomne ospravedlnil z dôvodu kolízie. Z toho dôvodu okresný súd odročil pojednávanie na 09.04.2013. Na odročenom pojednávaní sme boli prítomní obaja účastníci vrátane môjho právneho zástupcu, pričom okresný súd vydal na predmetnom pojednávaní rozsudok v zmysle ktorého súd vyporiadal BSM účastníkov, ktoré zaniklo rozvodom a to tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť mi sumu 28.494,71 Eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Následne bol vyhotovený i písomný rozsudok v znení rozsudku vydaného na pojednávaní dňa 09.04.2013 (č. k. 8C/637/2002-557). Proti citovanému rozsudku

navrhovateľ podal odvolanie, ktorým žiadal rozsudok súdu I. stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. K odvolaniu navrhovateľa som podala vyjadrenie právnym podaním z 03.07.2013, v ktorom som navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní navrhovateľ rozhodol uznesením z 28.08.2013 (č. k. 6Co/384/2013-602) tak, že rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Spis bol spätne doručený okresnému súdu dňa 01.10.2013. V zapätí súd I. stupňa nariadil vo veci pojednávanie na 12.11.2013, na ktorom sa opäť navrhovateľ nezúčastnil z dôvodu údajnej „zahraničnej liečebnej dovolenky“. Súd i napriek tomu pojednával v jeho neprítomnosti a za účelom ďalšieho dokazovania odročil pojednávanie na neurčito. Následne som bola súdom listom zo dňa 03.12.2013 predvolaná na termín ohliadky hnutelných vecí v mojom byte na 22.01.2014. Okresný súd ďalej nariadil pojednávanie na 04.03.2014. Na uvedenom pojednávaní sme sa zúčastnili obaja účastníci vrátane môjho právneho zástupcu. Zákonný sudca vydal na pojednávaní rozsudok v zmysle ktorého súd vyporiadava naše BSM, ktoré zaniklo rozvodom tak, že navrhovateľa zaviazal zaplatiť mi sumu 28.503 Eur titulom vyporiadania BSM do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Na základe odvolania navrhovateľa z 09.05.2014 proti predmetnému rozsudku súdu I. stupňa krajský súd opäť rozsudok uznesením zo dňa 29.12.2012 č. k. 6Co/528/2014-755 zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu doručený späť dňa 03.02.2015. Odvtedy okresný súd nenariadil vo veci pojednávanie, a to ani napriek našej urgencii z 05.03.2015.»

Sťažovateľka poukazuje na ustálenú judikatúru ústavného súdu pri posudzovaní, či v namietanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, tiež argumentovala, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, namietané konanie „tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov. Nároky účastníkov v predmetnom konaní vychádzali z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Výklad a používanie tejto právnej úpravy sú stabilizované a na tento spor sa vzťahuje dostatok judikatúry všeobecných súdov. Predmetom BSM nie je žiadna nehnuteľnosť a neriešia sa v tomto konaní žiadne zložité právne otázky, ktoré by odôvodňovali dĺžku konania v trvaní 13 rokov. Pokiaľ ide o správanie mňa ako sťažovateľky (odporkyne v predmetnom konaní o vyporiadanie BSM),

počas konania som bola vždy aktívna a súčinná, zúčastňovala som sa všetkých nariadených pojednávaní (na rozdiel od navrhovateľa), v priebehu konania som viackrát podala sťažnosť na prieťahy v konaní, žiadosti o nariadenie termínov pojednávania atď. Je pravdou, že navrhovateľ sa snažil robiť v konaní obštrukcie neúčastou na niektorých pojednávaniach, avšak vo väčšine prípadov súd správne jeho ospravedlnenie neakceptoval a konal v jeho neprítomnosti. Najdlhšie prieťahy v konaní v rokoch 2002-2005 a 2005-2007 vznikli v dôsledku nečinnosti súdu a účastníci konania na nich nemajú žiadny podiel. Pokiaľ ide o postup Okresného súdu Trenčín v danom konaní, vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že súd nepostupoval v danom konaní bez zbytočných prieťahov, a to najmä s poukazom na obdobie rokov 2002-2005, kedy bol súd úplne nečinný cca 3 roky a 2005-2007. Taktiež i následné obdobie minimálne do roku 2011 je charakterizované nesústredeným vykonávaním úkonov súdu, kedy taktiež vznikali prieťahy v rozsahu niekoľkých mesiacov.“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/637/2002 porušené bolo.

II. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/637/2002 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

III. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 880 Eur..., ktoré jej je Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

IV. Okresný súd Trenčín je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania vo výške 355,73 Eur do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jozefa Herbuláka, advokáta so sídlom Brnianska 1K, 911 05 Trenčín.“

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 227/2015 z 13. mája 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného

súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 596/2015 doručeným ústavnému súdu 8. júna 2015, v ktorom okrem iného uviedol:

«Návrh navrhovateľa [REDAKOVANÉ] proti odporkyni [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] o vyporiadanie BSM bol tunajšiemu súdu doručený 2. 7. 2002 a bol pridelený na konanie a rozhodovanie do senátu [REDAKOVANÉ]. Lustráciou bolo zistené, že na tunajšom súde prebieha totožné konanie, pričom návrh na vyporiadanie BSM podala odporkyňa [REDAKOVANÉ] dňa 24. 5. 2000. Z toho dôvodu súd uznesením č. k. 8 C/637/2002-8 zo dňa 8. 7. 2002 konanie vedené pod sp. zn. 8C/637/2002 zastavil. Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, ktorým žiadal o zrušenie tohto uznesenia, nakoľko mal za to, že súd nesprávne posúdil procesné podmienky. Na základe tohto odvolania Krajský súd v Trenčíne rozhodol tak, že uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol súdu vrátený 26. 9. 2002.

Úpravou zo dňa 31. 3. 2005 zákonná sudkyňa určila termín pojednávania na 6. 6. 2005, ktorý bol odročený na neurčito, pričom navrhovateľovi bolo uložené špecifikovať majetok tvoriaci masu BSM. Navrhovateľ tak urobil podaním zo dňa 27. 6. 2005.

Následne zákonná sudkyňa úpravou zo dňa 22. 8. 2007 určila ďalší termín pojednávania na 29. 10. 2007, pričom toto bolo odročené na 21. 1. 2008 za účelom doplnenia dokazovania a vykonania výsluchu účastníkmi navrhnutých svedkov.

Prípisom zo dňa 13. 12. 2007 bola požiadaná Slovenská sporiteľňa, a. s. o oznámenie mien a bydlísk osôb, ktoré vykonávali výbery z vkladnej knižky patriacej do BSM. Toto bolo súdu predložené 22. 1. 2008.

Navrhovateľ podaním doručeným súdu 7. 1. 2008 opätovne špecifikoval masu hnutelných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Pojednávanie určené na 21. 1. 2008 bolo odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania, pričom odporkyni bolo uložené, aby súdu predložila súpis hnutelných vecí

prípadne súpis vykonaných prác, ktoré sa z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov vynaložili na majetok patriaci synovi navrhovateľa. Toto bolo odporkyňou do spisu doložené 20. 2. 2008.

Na základe pokynu predsedu Okresného súdu Trenčín č. 106/2008, Spr 775/2008 bola vec dňa 26. 6. 2008 pridelená na konanie a rozhodovanie do oddelenia zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ], a to z dôvodu odchodu [REDAKOVANÉ] na Krajský súd v Trenčíne.

[REDAKOVANÉ] úpravou zo dňa 21. 8. 2008 určila termín pojednávania na 27. 10. 2008. Tento bol na základe žiadosti navrhovateľa zrušený a odročený na neurčito.

Odporkyňa podaním zo dňa 2. 9. 2008 požiadala o pridelenie zástupcu z radov advokátov. O tejto žiadosti bolo rozhodované uznesením zo dňa 20. 2. 2009, pričom jej bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu a ustanovený zástupca z radov advokátov – [REDAKOVANÉ]. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. 3. 2009.

Následne úpravou zo dňa 26. 3. 2009 zákonná sudkyňa určila ďalší termín pojednávania na 13. 5. 2009. Na tomto pojednávaní sa opätovne nezúčastnil navrhovateľ, ktorý svoju neúčasť vopred písomne ospravedlnil, avšak nedoložil žiadne listiny preukazujúce dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania. Z toho dôvodu sa pojednávanie uskutočnilo, avšak bolo odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania na ocenenie podniku prevádzkovaného navrhovateľom ako advokátom z advokátskej činnosti.

Uznesením zo dňa 18. 9. 2009 bola ustanovená znalecká organizácia [REDAKOVANÉ] z odboru Ekonomika a riadenie podnikov, odvetvie Oceňovanie a hodnotenia podnikov za účelom zodpovedania otázok súvisiacich s „podnikom“ navrhovateľa. Navrhovateľ bol vyzvaný na zloženie preddavku na trovy znaleckého dokazovania v sume 200,- Eur. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. 9. 2009.

Navrhovateľ podaním doručeným súdu 2. 10. 2009 vzal svoj návrh na začatie konanie späť s odôvodnením, že nemieni zložiť preddavok na zbytočné trovy znaleckého dokazovania. Jeho späťvzatie bolo zaslané na vyjadrenie zástupcovi odporkyne, pričom tento vyjadril nesúhlas odporkyne so zastavením konania z dôvodu späťvzatia.

Uznesením zo dňa 30. 11. 2009 bolo rozhodnuté o nezastavení konania, pričom toto nadobudlo právoplatnosť 29. 12. 2009.

Ďalším pokynom predsedu okresného súdu č. 4/2010, Spr 16/2010 bola vec dňa 5. 1. 2010 pridelená na konanie a rozhodovanie do oddelenia [REDAKOVANÉ], a to z dôvodu odchodu [REDAKOVANÉ] zo súdu.

Úpravou zo dňa 16. 3. 2010 bola ustanovená znalecká organizácia vyzvaná na prevzatie spisu za účelom vypracovania znaleckého posudku v lehote 30 dní. Táto si spis prevzala 12. 4. 2010. Podaním zo dňa 10. 5. 2010 požiadala o predĺženie lehoty, a to do 6. 7. 2010. Uznesením č. k. 8 C/637/2002-160 zo dňa 12. 5. 2010 došlo k predĺženiu lehoty do 30. 6. 2010.

Znalecká organizácia podaním zo dňa 16. 7. 2010 požiadala o súčinnosť súdu pre získanie listinných podkladov z Daňového úradu Trenčín na spracovanie znaleckého posudku, a to daňové priznanie navrhovateľa, výkaz o majetku a záväzkoch a výkaz o príjmoch a výdavkoch, všetko za roky 1994, 2001, 2002. Prípísom zo dňa 29. 7. 2010 boli uvedené listinné dôkazy z príslušného daňového úradu vyžiadané, pričom tieto boli súdu predložené 20. 8. 2010 a obratom zaslané znaleckej organizácii.

Ustanovená znalecká organizácia predložila vypracovaný znalecký posudok dňa 23. 9. 2010, pričom tento bol obratom zaslaný účastníkom za účelom vyjadrenia sa a spis bol 25. 11. 2010 predložený krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní podanom navrhovateľom proti uzneseniu č. k. 8 C/637/2002-156 zo dňa 6. 4. 2010 (opravné uznesenie uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania). Krajský súd v Trenčíne odvolaním napadnuté uznesenie potvrdil a spis tunajšiemu súdu vrátil 14. 1. 2011.

Úpravou zákonného sudcu zo dňa 16. 3. 2011 bol určený ďalší termín pojednávania na 3. 5. 2011, pričom tento bol z dôvodu ospravedlnenia navrhovateľa odročený na 7. 6. 2011. Tento termín pojednávania bol opätovne na základe ospravedlnenia navrhovateľa z dôvodu práceneschopnosti (o čom doložil i doklad) odročený na 14. 7. 2011. Tohto pojednávania sa navrhovateľ opätovne z dôvodu práceneschopnosti nezúčastnil a toto bolo odročené na 23. 8. 2011 za účelom opätovného predvolania účastníkov a účastníkmi navrhnutých svedkov. Navrhovateľ opätovne požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu neodkladných pracovných povinností s poukazom na oneskorené

prevzatie predvolania na pojednávanie. Ďalší termín pojednávania bol určený na 29.9.2011, na ktorom sa navrhovateľ opätovne nezúčastnil, avšak ani nemal vykázané doručenie predvolania. Preto došlo k odročeniu termínu pojednávania na 3. 11. 2011.

Prípismi zo dňa 29. 9. 2001 boli vyzvané peňažné ústavy VÚB, a. s. a Slovenská sporiteľňa, a. s. o predloženie informácií o účtoch navrhovateľa za obdobie od 21. 12. 1994 do 31. 5. 2002. Peňažné ústavy informácie predložili 11. 10. 2011.

Podaním zo dňa 3. 10. 2011 právny zástupca odporkyne navrhol doplnenie dokazovania, a to zistenie výšky vyplatenej odmeny navrhovateľovi, ktorý vykonával správcu konkurznej podstaty. Za týmto účelom bol urobený dopyt na Krajský súd v Bratislave, ktorý súdu prípisom zo dňa 26. 10. 2011 oznámil, že navrhovateľ ako správca konkurznej podstaty si bez súhlasu súdu postupne vyplatil odmenu za právne úkony celkom v sume 4.360.257,90 Sk.

Navrhovateľ podaním zo dňa 21. 10. 2011 vzniesol námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi [REDAKOVANÉ] a žiadal o jeho vylúčenie. Spis bol predložený krajskému súdu 26. 10. 2011, pričom tento bol dňa 31. 10. 2011 vrátený bez rozhodnutia o námietke zaujatosti s poukazom na § 14 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 15 a ods. 5 O. s. p.

Pojednávanie dňa 3. 11. 2011 bolo po vypočutí predvolaných svedkov odročené na 6. 12. 2011 za účelom opätovného predvolania účastníkov a vyžiadania podrobnejšej správy z Krajského súdu v Bratislave týkajúce sa vyplatenia odmeny správcu konkurznej podstaty.

Ďalšie pojednávanie určené na 17. 1. 2012 bolo na základe žiadosti navrhovateľa opätovne odročené na 24. 1. 2012. Na tomto boli uskutočnené výsluchy ďalších účastníkmi navrhnutých svedkov, pričom bolo odročené na 9. 2. 2012, avšak toto bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

Úpravou zo dňa 29. 3. 2012 bol určený termín pojednávania na 24. 4. 2012, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom ustanovenia znalca na ohodnotenie hnuiteľných vecí patriacich do BSM účastníkov a navrhovateľovi bolo uložené predložiť listiny týkajúce sa krádeže a poistného plnenia osobného vozidla Honda Civic. Navrhovateľ požadované listiny predložil 18. 6. 2012.

Uznesením č. k. 8 C/637/2002-488 zo dňa 6. 6. 2012 došlo k ustanoveniu znalca z odboru bytové zariadenie, odvetvie nábytok, bytové doplnky, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. 6. 2012. Posudok je potrebné vypracovať v lehote 30 dní. Znalec ale stanovil termín ohliadky na 24. 7. 2012, pričom navrhovateľ požiadal o jeho zmenu. Zároveň znalec podaním zo dňa 2. 8. 2012 požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Ďalší termín ohliadky bol určený na 3. 10. 2012.

Znalec predložil vypracovaný znalecký posudok dňa 25. 10. 2012, tento bol obratom zaslaný účastníkom na vyjadrenie sa spolu s rozhodnutím o priznaní znaleckej odmeny. Proti uzneseniu o priznaní znaleckej odmeny podal navrhovateľ odvolanie. Spis bol 5. 12. 2012 predložený Krajskému súdu v Trenčíne z a účelom rozhodnutia o odvolaní, pričom odvolací súd rozhodol tak, že uznesenie súdu I. stupňa potvrdil a spis vrátil tunajšiemu súdu 25. 1. 2013.

Úpravou zo dňa 29. 1. 2013 došlo k určení termínu pojednávania na 21. 3. 2013, avšak zástupca odporkyne požiadal o zmenu termínu z dôvodu kolízie s iným pojednávaním, na ktoré predvolanie prevzal skôr. Na základe tohto došlo k zmene termínu na 9. 4. 2013.

Na pojednávaní dňa 9. 4. 2013 došlo k vyhláseniu rozsudku, ktorým súd vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov, ktoré zaniklo rozvodom ich manželstva dňa 31. 5. 2002 tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni 28.494,71 Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozsudku navrhovateľ dňa 5. 6. 2013 podal odvolanie. Spis bol 28. 6. 2013 predložený Krajskému súdu v Trenčíne z a účelom rozhodnutia o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku. Krajský súd v Trenčíne rozhodol uznesením č. k. 6 Co/384/2013- 602 zo dňa 28. 8. 2013 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Spis bol tunajšiemu súdu vrátený 1. 10. 2013.

Úpravou zo dňa 1. 10. 2013 bol vo veci určený termín pojednávania na 12. 11. 2013.

Navrhovateľ podaním zo dňa 4. 11. 2013 opätovne vzniesol námietku zaujatosti zákonného sudcu, pričom zákonným sudcom mu bolo dané na vedomie, že na jeho námietku zaujatosti súd nebude prihliadať, nakoľko táto sa týka iba okolností, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Dňa 6. 11. 2013 navrhovateľ doručil oznámenie, že sa nebude môcť zúčastniť pojednávania dňa 12. 11. 2013 z dôvodu zahraničnej liečebnej dovolenky. Bolo mu dané na vedomie, že súd toto jeho ospravedlnenie neakceptuje (nepredložil doklad) a pojednávanie sa uskutoční.

Pojednávanie určené na 12. 11. 2013 bolo po dopytí odporkyne odročené na neurčito za účelom vykonania ohliadky hnutelných vecí nachádzajúcich sa v byte odporkyne, ktorá bola určená na 4. 12. 2013. Keďže 3. 12. 2013 nemal navrhovateľ vykázané doručenie oznámenia o uskutočnení ohliadky, došlo k zmene termínu ohliadky na 22. 1. 2014. Navrhovateľ podaním zo dňa 17. 1. 2014 súdu oznámil, že pokiaľ nebude doriešená jeho sťažnosť na zákonného sudcu podaná k rukám predsedníčky súdu, sa nebude zúčastňovať žiadnych procesných úkonov. Zo strany súdu mu bolo dané na vedomie, že toto jeho ospravedlnenie súd považuje za nedôvodné a úkon sa uskutoční.

Ďalší termín pojednávania bol určený na 4. 3. 2014, pričom navrhovateľ dňa 3. 3. 2014 doručil súdu návrh na zmenu petitu.

Na pojednávaní dňa 4. 3. 2014 bol opätovne vyhlásený rozsudok, ktorým súd vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni 28.503,- Eur. Proti tomuto rozsudku navrhovateľ podal dňa 9. 5. 2014 odvolanie.

Medzičasom bol spis dňa 6. 5. 2015 opätovne z dôvodu odchodu sudcu na Krajský súd v Trenčíne na základe pokynu predsedníčky súdu č. 62/2014 Spr 554/2014 prerozdelený a pridelený na konanie a rozhodovanie do senátu zákonnej sudkyne [REDACTED].

Následne bol spis z dôvodu podaného odvolania navrhovateľom dňa 9. 6. 2014 predložený Krajskému súdu v Trenčíne, pričom tento uznesením zo dňa 29. 12. 2014 rozhodol tak, že rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Okresnému súdu Trenčín bol spis vrátený 3. 2. 2015. Po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu účastníkom bolo prístupné k vydaniu rozhodnutia, ktorým boli priznané náhrady vecných nákladov peňažným ústavom poskytujúcim v predmetnom konaní súčinnosť. Proti týmto uzneseniam navrhovateľ podal odvolanie, o ktorých zatiaľ nebolo rozhodnuté.

Rovnako vo veci ani zatiaľ nebol určený ďalší termín pojednávania, a to najmä z dôvodu, že ide o rozsiahlu vec, ktorá bola pridelená na konanie a rozhodovanie

do oddelenia ďalšieho sudcu spolu s ďalšími nerozhodnutými, z ktorých viaceré sú reštančnými vecami, pričom každá jedna z nich vyžaduje náležité oboznámenie sa a naštudovanie.

Pokiaľ ide o sťažovateľkou navrhnuté primerané finančné zadostučinenie v sume 10.880,- Eur mám za to, že vzhľadom na všetky okolnosti tohto prípadu je toto neprimerane vysoké. Ide o vec obzvlášť náročnú na vykonávanie dokazovania, pričom v tejto sa v celom období od jej podania na súd až doposiaľ priebežne konalo. Je pravdou, že i obaja účastníci v priebehu konania poukazovali a poukazujú na neprimeranú dĺžku trvania konania v tejto veci, avšak požiadavku, aby občianske súdne konanie prebiehalo rýchlo a účinne nemožno vykladať oddelene od požiadavky, aby súd o prejednávanej veci rozhodol vždy až so znalosťou všetkých významných skutkových a právnych okolností. V súdnych konaniach, ku ktorým bezpochyby patrí aj konanie o vypořádanie BSM, navyiac, ide o prejednávanie a rozhodovanie vecí spoločensky citlivých, pričom v porovnaní s inými súdnymi konaniami majú tieto veci okrem nevyhnutnej právnej roviny vo vyššej miere zastúpenú emotívnu rovinu, ktorej prejavy sa v určitom prípade môžu spolupodieľať na zvýšenej časovej náročnosti pojednania a rozhodnutia veci. Významnou mierou však na tom môžu participovať aj samotní účastníci konania, či už v dôsledku nimi vyvolaných obštrukcií, neustále sa meniacimi skutkovými tvrdeniami, rozpormi v ktorých, v záujme spravodlivého rozhodnutia vo veci sa musí nevyhnutne súd dôkladne zaoberať, eliminovaním čoho by napomohli nielen spravodlivému, ale tiež časovo zodpovedajúcemu rozhodnutiu vo veci.»

Predseda okresného súdu zároveň uviedol, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 19. júna 2015 okrem iného uviedol:

„I po oboznámení sa s obsahom vyjadrenia predsedu okresného súdu máme za to, že ústavná sťažnosť je v plnom rozsahu dôvodná a navrhujeme, aby jej ústavný súd vyhovel. Podstatnú časť vyjadrenia predsedu súdu tvorí rekapitulácia doterajšieho priebehu konania. I z tejto rekapitulácie vyplýva, že k prietahom v konaní jednoznačne dochádzalo,

nakoľko sú markantné dlhé obdobia nečinnosti súdu. Napr. od septembra 2002 do marca 2005 bol súd nečinný a ďalšia dvojročná nečinnosť je evidentná v období od júna 2005 do augusta 2007. Taktiež i v ďalších obdobiach súd síce vykonával úkony, avšak robil tak neefektívne a nesústredene, čo malo za následok vznik ďalších prieťahov v konaní. Na rozdiel od predsedu súdu som toho názoru, že takmer 5-ročnú nečinnosť súdu nemožno pripísať pasivite účastníkov konania, ale ide jednoznačne o pochybenie na strane súdu. Pokiaľ ide o navrhnuté finančné zadostučinenie v sume 10.880 Eur, vzhľadom na niekoľko ročné obdobie nečinnosti súdu, vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania (13 rokov) a vzhľadom na ujmu, ktorá sťažovateľke vznikla je požadovaná suma v plnom rozsahu adekvátne. V tomto prípade nie je postačujúce samotné konštatovanie, že boli porušené ústavné práva sťažovateľky.“

Zároveň uviedol, že sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu navrhovateľa [REDACTED] proti sťažovateľke ako odporkyni o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetné konanie môže v danej veci predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci so zodpovedaním otázok týkajúcich sa hodnoty majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Z tohto dôvodu boli vo veci vykonané dve znalecké dokazovania, ako aj ohliadka v byte sťažovateľky.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred všeobecným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z obsahu spisu dospel k záveru, že sťažovateľka nezapríčinila prieťahy v konaní a ani spomalenie postupu okresného súdu, keďže po celý čas namietaného konania sa z dôvodov na jej strane odročilo iba jedno pojednávanie nariadené okresným súdom.

Na dĺžku konania mali vplyv aj právne úkony navrhovateľa počas konania, ktorý sa opakovane ospravedlňoval z nariadených pojednávaní (buď bol termín pojednávania odročený alebo sa navrhovateľ pojednávania v 7 prípadoch nezúčastnil), ako aj aktívne využíval procesné práva podľa Občianskeho súdneho poriadku (opakované odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu, opakované podávania námietky zaujatosti proti zákonnému sudcovi, späťvzatie návrhu a iné). V dôsledku týchto právnych úkonov navrhovateľa došlo k predĺženiu namietaného konania (keď o jeho opravných prostriedkoch a návrhoch šesťkrát rozhodoval krajský súd). Toto predĺženie konania však nemožno pripísať na vrub okresnému súdu ani sťažovateľke.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Priebeh konania zistený ústavným súdom z vyžiadaného spisu okresného súdu zodpovedá chronológii úkonov tak, ako boli opísané v sťažnosti sťažovateľky, ako aj vo vyjadrení okresného súdu.

Z uvedeného vyplýva, že posudzované konanie začalo 2. júla 2002 podaním návrhu navrhovateľom (bývalým manželom sťažovateľky), pričom konanie vo veci doteraz nie je právoplatne ukončené.

Z predloženého súdneho spisu ústavný súd identifikoval dve obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, a to obdobie v trvaní viac ako dva a pol roka od 26. septembra 2002, keď bol okresnému súdu vrátený spisový materiál po odvolacom konaní, do 31. marca 2005, keď okresný súd vo veci nariadil pojednávanie na 6. jún 2005, a obdobie v trvaní viac ako dva roky, od pojednávania uskutočneného 6. júna 2005 do 22. augusta 2007, keď okresný súd vo veci nariadil ďalšie pojednávanie na 29. október 2007.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) taktiež konštatoval, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol.

Okresný súd v namietanom konaní trvajúcim toho času 13 rokov rozhodol prvýkrát uznesením z 8. júla 2002, ktorým konanie zastavil z dôvodu litispendencie. Predmetné uznesenie okresného súdu bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 Co 343/02 z 28. augusta 2002 zrušené z dôvodu nesprávneho posúdenia procesných podmienok a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Prvý

rozsudok vo veci bol vyhlásený 9. apríla 2013, ktorý bol zrušený uznesením odvolacieho súdu z 28. augusta 2013 a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Druhýkrát rozhodol okresný súd rozsudkom zo 4. marca 2014, ktorý bol ďalším rozhodnutím odvolacieho súdu z 29. decembra 2014 zrušený a vec opakovane vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. V súčasnosti sa spis nachádza na okresnom súde, vo veci nebol nariadený ďalší termín pojednávania a vec bola pridelená v poradí štvrtému zákonnému sudcovi.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku namietaného konania v trvaní 13 rokov bez právoplatného skončenia veci a vzhľadom na konštatovanú nečinnosť, ako aj zjavnú neefektívnosť postupu okresného súdu, ktorého rozhodnutia boli opakovane zrušené odvolacím súdom, ústavný súd dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom spôsobil zbytočné prieťahy v konaní, čím došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby

vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľka nachádza.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 800 € poukazujúc na doterajšiu extrémnu dĺžku namietaného konania, jej vysoký vek a nepriaznivý zdravotný stav. Sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnú škodu, ktorá jej v dôsledku postupu okresného súdu v namietanom konaní vznikla a ktorú predstavuje ušlý zisk, ako aj nemajetková ujma (psychická ujma).

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku namietaného konania okresného súdu a zároveň berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu a tiež to, že sťažovateľka sa o predĺženie tejto doby svojím správaním nepričinila, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti a s ohľadom na argumentáciu sťažovateľky tiež poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu, ušlý zisk alebo nemajetkovú ujmu.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby poskytnuté v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) po 139,83 € (§ 11 ods. 3 vyhlášky), čo spolu s režijným paušálom 2 x 8,39 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 296,44 €, ktorá po zvýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje celkovú sumu 355,73 €.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2015